

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Baptismi Necessitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

actum doloris eliceret, & manè accederet ad Confessionem sine alio dolore, confessio ex hoc capite esset valida. *p. 5. tr. 1. 4. resol. 67.*

An dolor
debeat elici
ante Con-
fessionem?

12. Quoad secundum, Coninch de Sacram. disp. 4. dub. 6. num. 4. concl. 2. putat, dolorem dedere tempore præcedere Confessionem, & si quis Confessionem faceret sine dolore, quamvis postea ante absolutionem doleret, non consequi absolutionem. Sed Hurtado de Sacram. disp. 6. disp. 20. & Bonac. de Sacram. disp. 5. quest. 3. punct. 2. num. 18. hanc opinionem rejiciunt, docentque sufficere, si dolor ante absolutionem eliciatur. *p. 3. tr. 4. resol. 134. & part. 4. tr. 4. resol. 193. §. Notandum secundum.*

Ut sine dolore
sufficiens
datur
Confessio
valida?

13. Probabilissima est sententia Henriquez lib. 5. c. 11. n. 1. & aliorum contra Layman lib. 5. tr. 6. c. 9. n. 2. & alios, quod dari possit Confessio valida, sed in formis, ex defectu doloris, sicut dicemus infra dari posse defectu examinis v. Confessio, n. 52. & erit, quando quis ex mortali negligentia, vel ignorantia quadam culpabili, dolorem sufficientem adhibeat. *p. 3. tr. 4. resol. 64.*

autem necessarium simpliciter: vel in re, vel in voto, quando in re haberi non potest. Ex hac igitur necessitate oritur in homine adulto obligatio Baptismum suscipiendi, & in aliis illum ministrandi. †

2. Adultus tenetur præcepto divino recipere Baptismum, cum commodè potest, hoc idem dicendum est de infantibus Christianorum, & parentes non debent dilatare ultra mensam ad baptizandum pueros, vel paulò post propter solemnitatem Baptismi; supra hoc vide superius numer. 5. par. 9. tract. 6. resol. 1. Constantinum Imperatorem constat initio suæ conversionis fuisse baptizatum & non in fine suæ vitæ contra Cajetanum, *ibid. §. Sed merito.* Adultus cæcus, surdus, & mutus à natura non potest baptizari in ætate adulta, sed debet expectari eorum voluntas, cum sint capaces assensus, & dissensus, & si à cura parentum infantes baptizati non sunt, possunt compelli in ætate adulta etiam morte, si actiones Christianorum gesserunt, aliter minime, *ibid. §. Sed pro Coronide.* Pueros expositos in foro Ecclesiæ cum scheda in collo alligata attestante esse baptizatos, si non est cum sigillo, vel manu cognita subscripta, vel sine scriptura baptizandos esse dico sub conditione, & hoc etiam de baptizatis ab hæreticis dicendum est, *pag. 9. tract. 6. res. 35.* At si monstrum cum duobus capitibus, & duobus dor- sis esset baptizandum, & aperte constaret duas habere animas separatim baptizari debet, si verò dubitatur de duabus, sub conditione baptizandum est, unde peccaret mortaliter, si unus plures sine necessitate baptizarent baptizando contra usum, & modum consuetum, & si sit in peccato mortali solemniter baptizans sine necessitate peccat mortaliter *ibid. res. 30.* sic etiam si quis à pluribus baptizatus est cum hac forma. (Nos te baptizamus) debet denuò sub conditione iterum baptizari, *ibid. resol. 31.* Unde peccaret mortaliter Sacerdos baptizans sine necessitate cum aqua non benedicta, *ibid. res. 34.*

Adultus cum
commodè
potest, debet
baptismum
recipere.

Christiani
non debent
ultra mensam
dilatare pue-
rorum baptizari.
Constantinum
Imperatorem
constat initio
suæ conversionis
esse
baptizatum.

BAPTISMVS.

Baptismus
quid?

1. † Baptismus est unum ex septem Ecclesiæ Sacramentis, omnium primum, & janua Sacramentorum. Definitur à Magistro, Ablutio corporis exterius facta, sub præscripta verborum forma. Septem in Baptismo consideranda sunt. Obligatio illum suscipiendi, aut conferendi, materia, forma, minister, patrini, suscipiens, & effectus. De quibus mox suo ordine, præterquam de patrinis, de quibus sub V. Patrini. † Vide etiam Pontifex.

BAPTISMI NECESSITAS.

Et quale Sa-
cramentum?

1. † Baptismus est Sacramentum necessitatis, ita quod, de lege ordinaria, qui non est baptizatus, non possit introire in Regnum Dei. Est

Adulti Chris-
tianorum, si
actiones
Christianas
gesserunt sunt
compellendi
ad baptismum.
Expositi cum
schedula, &
sine ea debent
baptizari cum
conditione.
Baptizans
plures sine
necessitate
peccat mortali-
ter.
Baptizatus
à pluribus cum
conditione
iterum debet
baptizari.
Nec

Sacerdos baptizans si ve aqua benedicta absque necessitate peccat mortaliter.

Baptizari tenetur adultus cum vitæ discrimine si causa fidei exigat.

Per se verò non tenetur, etiam si Baptismi commoditas sit defuncta.

Sed neque tenetur quis in tali casu ob periculum vitæ Baptismum deservere.

Parentes coguntur tenentur, ut eorum infantes baptizentur quamprimum.

Nec potest hoc Sacramentum ministrari in domibus, exceptis Principibus aliis non subiectis; alii verò DD. volunt quod Principes titulo eminentes possint hoc facere, *ibid. ref. 38.*

3. Itaque adultus, causa fidei id exigente, tenetur baptizari cum vitæ discrimine. Quia bonum fidei est majus, quam vitæ unius, vel plurium hominum. Quod etiam dic in similibus casibus, in quibus præceptum Baptismi obligat per accidens, *part. 5. tract. 9. resol. 9.* circa medium. Nam, per se loquendo, nemo tenetur cum vitæ periculo Baptismum recipere, unde, si quis adulto minaretur mortem, si baptizetur, posset Baptismum omittere, si ve credatur postea futura commoditas baptizandi, si ve de futura certò sciatur. Et ita omnes ferè DD. tenent apud Suarez *disp. 31. sect. 3.* Probatum autem, quia ad salutem sufficit votum Baptismi, cum contritione peccatorum actualium, & ex alia parte amor vitæ est maximus, maximaque illam conservandi obligatio, *part. 3. tract. 6. resol. 48. §. Quintò, & part. 5. tract. 3. resol. 9. initio.*

4. Porro quamvis non teneatur cum vitæ discrimine quis baptizari; potest tamen, & non tenetur Baptismum, nè vitam amittat, omittere, si certò sciat defuturam Baptismi copiam. Nam permittere occidi, non est sibi mortem inferre, ac proinde non est intrinsecè malum, ut aliquando honestari non possit ex gravi causa occurrente. Est autem gravis causa Baptismi susceptio; quia, quamvis ejus defectum supplere possit contritio; tamen justificatio per Baptismum est facilior, & contritio, præsertim in noviter credentibus, incerta. Ita Granado de Sacrament. *contro. 4. tractat. 4. disp. 2. num. 8. part. 5. tractat. 3. resolut. 6. vers. verum tamen.*

5. Parentes tenentur suos filios infantes quamprimum baptizare. Ita omnes DD. Sed illud quamprimum Henricus *lib. 2. cap. 4. num. 3.* & alii explicant arbitrio boni viri, attentis circumstantiis, & Ecclesiarum consuetudine. Sotus verò in *4. disp. 5. quest. unic. artic. 3.* intra

duodecim dies post partum, quando illos possunt in Ecclesiam ferre, & mergere. Sed in Synodo Panormitana *part. 2. cap. 1. num. 2.* imposita est excommunicatio baptizare negligentibus ante novum diem, *part. 3. tractat. 3. resolut. 8.*

6. Si puer esset ita delicatus, ut crederetur, Baptismum fore causam mortis illius; & alioqui Baptismus differri posset sine periculo, tunc non solum posset sed deberet differri. Si verò periculum sit in mora, quia infans est moribundus, tunc quidem nec baptizari debet aqua venenata, per projectionem in puteum, vel flumen, & modos similes: quia directe occidere innocentem est intrinsecè malum, quod nunquam faciendum est ob aliquod bonum. Debet autem modo ordinario baptizari, magna adhibita diligentia, tam in aquæ qualitate, quam in modo abluendi, ut vitæ infantis omnimodè prospiciatur: esto deinde magna mortis acceleratio futura sit. Ratio est, quia infans ex Baptismo nanciscitur summum bonum vitæ æternæ, cui postponi potest vita temporalis, seu aliqua ejus pars indirectè; & si infans esset sui compos, ita fieri postularer, unde nulla ipsi irrogatur injuria. Ita Granadus in *3. part. contro. 4. tractat. 4. disputat. 4. nu. 6.* Moscosus *tract. 2. cap. 1. num. 5.* & alii contra Sotum in *4. distinct. 3. quest. unic. resol. 8.* Ex quo sequitur, sic baptizantem non fieri irregularem; si mors acceleretur. Ita Zambranus de Bapt. *cap. 1. dub. 2. num. 76. part. 5. tractat. 3. resol. 8. part. 10. tractat. 16. resolut. 20.* & si quis videat puerum projectum in puteum, ipse proferat formam baptismi, utraque sententia est probabilis, quod baptismus teneat. Dian. & alii *ibid. §.* Nota verò. & si mulier damnata ad mortem, & est periculum moriendi unà cum prole, posse servato juris ordine prius secari, si spes est, ut fœtus baptizari valeat, Escobar, & alii *ibid. in fine.* & debet ministrare baptismum infanti (si tamen daretur hic casus.) & ex ablutione illi mors sequeretur.) Valquez & alii *ibid. §.* Sed ut verum fatear.

Et hic P. Normi intra novem dies.

Nisi pueri vita in Baptismo periclitaretur.

Nam tunc deberet differri si absque illo periculo non sit decessurus.

Si verò periculum sit in mora, debet baptizari adhibita magna cautela.

Tenet baptismus.

Si spes est, potest secari.

*Secundum per
profectionem
in flumen*

7. Adde, quod Ochagavia *de Sacram.* tractat. unic. quest. 7. num. 2. putat, etiam primo modo baptizari posse puerum moribundum, nimirum per merfionem in puteum vel flumen, quod ad valorem Baptismi sufficere dicemus, cum de materia Baptismi. Quia parum pro nihilo reputatur unde illa parva, & penè insensibilis acceleratio mortis nihil pendenda est. Idemque docet de catechumeno adulto: quia Baptismus redderet illum de salute securum, cum alioqui contritio sit difficilis. Ita ille, qui illud de infante dicit esse commune apud Doctores. Sed adversus illum insurgit Præpositus in 3. parte quest. 66. art. 8. dub. 1. num. 83. & alii. Quia nemini licet privata auctoritate aliquem occidere citrà sui defensionem, etiamsi inde alteri aliquod bonum proveniat: non enim sunt facienda mala, ut evadant bona, *part. 5. tract. 3. resolut. 14. §. Sed difficultas.*

Quid dicentiam de puero in ventre matris cum moritur?

8. Sed, an liceat secare mulierem prægravidam mox morituram, ut filius mox etiam moriturus baptizetur? Respondeo primò, secundum communem apud Coninch ubi *infra*: non debere illam consentire, se adhuc vivam secari, ut baptizetur puer, quia hæc esset directa ipsius occisio. Respondeo secundò: in casu, quo mulier prægravidam damnatur ad mortem, ex jure civili expectari solet partus. Ita Moscosus *tractat. 2. cap. 2. num. 2.* In periculo ergo mortis ex morbo, quando Medici dicunt, matrem non posse amplius vivere, respondeo tertio, Comit. *lib. 1. quest. 14. num. 2.* & Ochagaviam *de Sacrament. tractat. unic. quest. 4. num. 6.* non permittere, quod secetur; Coninch verò *de Sacrament. tom. 1. quest. 68. art. 11. num. 92.* & Moscolium ubi *supra* permittere, si est spes, quod puer extrahatur vivus, *part. 2. tract. 15. resolut. 44. & part. 5. tr. 3. resolut. 13.*

Expositi baptizari debent sub conditione. Quia præ-

9. Expositi infantes, qui reperiuntur ad portas Ecclesiæ, vel Hospitalis sine scripto, & sunt ita tenelli, ut indicentur paucorum dierum, baptizari debent sub conditione. Est enim magna

præsumptio, quod non sint baptizati: quia impudicæ mulieres totæ sunt regendo sceleri, & de salute spirituali infantis nihil curant. Ita Tannerus in 3. part. disputat. 4. quest. 2. dub. 4. num. 113. contra Henriquez *lib. 2. cap. 31. num. 1.* Quod etiam faciendum existimo cum Villalobos *tom. 1. tractat. 5. diff. 7. num. 4* si puer ex colore, & magnitudine videretur infans unius mensis. Nam hæc indicia fallunt, quia quandoque infantes ad eò magni nascuntur, ut ante mensem nati videantur.

Sumuntur non baptizati.

Sed quid dicendum, si infans schedularum Baptismi collo appensam habeat? Adhuc sub conditione Baptizandum esse, docet Marchantius *tr. 2. de Baptis. cap. 2. quest. 4.* Quia testimonium schedulæ non est certum, & in dubio inclinandum est in favorem infantis, nec fit injuria Sacramento, cum apponatur eòditio. Adde, quod schedula significat Baptisimum collatum à muliercula, quæ præcipue in tenebris & sollicitatione, prudenter creditur aliquem errorem in essentialibus commisisse. Sed contrarium tenendum est cum Ochagavia *de Sacram. Bapt. quest. 11. num. 8.* & Hurtado *de Sacram. Bapt. disp. 1. diff. 12.* nam, cù adest schedula, est moraliter certum, quod infans sit baptizatus. Nisi inveniatur in nemore, & dubitetur, utrum parentibus fidelibus an infidelibus natus sit. Nam tunc schedula esset suspecta fidei, *part. 3. Addit. 2. resolut. 6. & part. 5. tract. 13. resolut. 85. part. 1. tractat. 16. resolut. 87.*

Minimè vero, si habent schedulam collo appensam. Nisi dubium sit de fide parentum.

10. Filii infidelium in articulo mortis baptizari possunt, & debent in vitis parentibus. Nam tunc censentur extra potestatem parentum; quod enim parum distat, nihil distare videtur. Et præterea abest periculum apostasiæ, & deceptionis. Ita Hurtado *de Sacram. Bapt. disp. 3. diff. 3.* & alii, *part. 5. tractat. 3. resolut. 10. part. 1. tractat. 7. resolut. 67. §. excipite.* Addit Vaquez in 3. part. tract. 3. disp. 155. cap. 7. hanc obligationem charitatis incumbere fidelibus astantibus sub poena peccati mortalis. Sed Lorca in 2. 2. quest. 10. art. 12. disput. 37. nu. 22. id negat: quia, dum

Filii infidelium in articulo mortis baptizari debent. In vitis parentibus.

Sub poena peccati mortalis.

dum infans poteſt à parentibus ſubveni-
ri, non eſt in extrema neceſſitate, ac pro-
inde non tenentur alii de illius ſalute ſo-
liciti eſſe, præſertim diligentia extraor-
dinaria, qualis eſt in baptizando puero
occulte & invito parentibus. Sed hæc
ſententia Lorca à multis viris doctis
falſa exiſtimatur, *part. 3. tractat. 4. reſo-
lut. 1.*

*Filii infide-
lium, qui ſunt
mancipia
Chriſtiano-
rum, poſſunt
baptizari à
Domino et-
iam invito
parentibus.*

11. Filii verò infidelium, qui ſunt mā-
cipia Chriſtianorum, an poſſint extra
mortis periculum baptizari invito pa-
rentibus? Negat Caiet. *in 3. part. queſt.
68. artic. 10.* & pauci alii. Sed affir-
mative reſpondendum eſt cum Caſſenſi
*in curſ. Theolog. tom. 2. tractat. 27. diſp. 1.
ſect. 5. num. 47.* Poteſt itaque Dominus
hujusmodi filios ſuorum mancipiorum
baptizare, eoſque ab educatione, & con-
ſortio parentum abſtrahere, ob manife-
ſtum periculum Apoſtaſiæ quando ad
adultam ætatem pervenerint. *part. 7.
tract. 7. reſol. 67.*

*Neque hoc
eſt.
Vel contra
iuriſtiam.
Vel contra
Religionem*

12. Neque dicendum cum Suarez *in
3. part. diſp. 25. ſect. 5.* hoc eſſe illicitum,
& contra religionem. Nam, ut do-
cet Vaſquez. *diſp. 155.* hoc non eſt contra
juſtitiã, cum enim Dominus habeat
potēſtatem ſuum mancipium guber-
nandi, nullam parenti inferat injuriam
baptiſmum illo invito procurando.
Nec etiam peccat contra reverentiam
baptiſmo debitam, quia poteſt diligen-
ter curare, ne proles ſeducatur à paren-
te, cum acceſſerit uſus rationis, vel pro-
lem, vel parentem vendendo vel aliter
occurrando malo impendenti. Quod
ſi aliquis in particulari non poſſit ſuf-
ficienter periculis occurrere, nullo mo-
do debet prolem baptizare, invito pa-
rente infideli, *part. 7. tract. 7. reſol. 68.*

*Immo etiam
probabilius
ad id obli-
gantur.*

13. Petes an Domini, qui poſſunt fi-
lios ſuorum mancipiorum illis invi-
tis baptizare, ad id obligentur? Negat
Suarez *cit. ſect. 6.* Affirmat Vaſquez
item *cit. cap. 7.* quæ ſententia per ſe
loquendo eſt probabilior. Et argumenta
Suaz. non tam videntur probare Domi-
num non teneri procurare Baptiſmum
quando poteſt licite, quam non poſſe
procurare ſine peccato, in circumſtantis

ab eo poſitis, ut facile patebit ea conſi-
deranti. *ibid. reſol. 69.*

14. Puerum moribundum, cui non
poteſt per alium ſubveniri, & vitæ æter-
næ aditus apeririſi ſecundum Ochaga-
viam *tractat. unic. de Bapt. queſt. 7. num. 3.*
tenetur Sacerdos baptizare cum pericu-
lo, vel etiam certitudine mortis. Et qui-
dem, ſi eſt Parochus ex juſtitia, ſi alius,
ex charitate. Quia ſalus ſpiritualis il-
lius pueri præferenda eſt vitæ corpo-
rali ipſius. Imò etiam, ſi puer non
certò, ſed probabiliter ſit ſine Bapti-
ſmate moriturus. Non ita de adulto,
qui poteſt juſtificari per contritionem.
Niſi eſſet in ſebus fidei rudis, nam tunc
deberet cum inſtruelle, ut ad contritio-
nem ſe diſponat, ſi Baptiſmum ſuſcipere
non poſſet, & hoc cum periculo propriæ
vitæ.

*Et ſi pariter
non ſunt in-
viti, etiam
cum pericu-
lo propria
vitæ ſecun-
dum aliquos.*

Sed contra hanc ſententiam inſurgit
Sancius *ſelect. diſp. 10. numer. 9.* loquens
tam quidem procedere de Parocho,
qui factus eſt non omittre curam ani-
mæ proximi, etiam cum periculo pro-
priæ vitæ; & hoc ratione decimarum
aliorumve emolumentorum, quæ perci-
pit. Alios verò teneri non conſtitere
poſitive ad necem ſpiritualement proximi
pro conſervanda vitæ propria, minime
verò illam impedire cum tanto diſpen-
dio. At ſententiam Ochagaviæ tenuit
Bannez *in 2. 2. qu. 26. art. & tenet etiam
Ledelma tom. 2. tract. 4. cap. 4. conclus. 15.
part. 5. tract. 1. reſol. 16.*

*Sed Sancius
id concedit
ſolum in
Parocho.*

BAPTISMI MATERIA.

14. **M**ateria Baptiſmi eſt duplex.
Remota, & proxima. Illa eſt,
aqua: hæc, ablutio. †

*Baptiſmi
materia dux
plex.
Remota, &
proxima.
Remota eſt
aqua elemē-
tari.
Non aqua,
aut ſuccus
herbarum,
& ſorum.*

15. Aqua, ut ſit materia Baptiſmi, de-
bet eſſe elementaris. Unde nulla ali-
qua aut ſuccus ex herbis, floribus, radi-
cibus, frondibus, aliſque miſtis perfe-
ctus, & diſtillatus poteſt eſſe materia
Baptiſmi; quia ſubſtantialiter diſſert
ab aqua elementari; ut in ſpecie de aqua
rolacea docet D. Thom. *3. part. queſt. 86.
artic. 4. ad 5.* ejuſque expoſitores; di-
cuntur enim aquæ æquivocè, non uni-
vocè,